

Posudek diplomové práce Eriky Neubauerové

Les composés dans la publicité de la presse magazine (dans les années 70 et 2000)

(PF JU České Budějovice, 2009, 101 stran)

Cílem práce Eriky Neubauerové bylo sestavit korpus kompozit, která se vyskytují v jazyce reklamy tištěných médií, konkrétně časopisu *Elle*, excerpata setřídít a pokusit se vyslovit závěry týkající se slovtvorné dynamiky současné francouzštiny. Dá se říci, že práce obsahuje tři tematické celky. První dva jsou teoretické, třetí je praktickou aplikací. V první části se diplomantka obsírně věnuje reklamě a jejím charakteristikám. Druhý tematický celek přináší některé obecné jazykovědné informace, vztažené k problematice slovtvorby a dále rozbor slovtvorného procesu kompozice. Třetí, stěžejní část práce je věnována konkrétním analýzám excerpovaných lexémů.

Nejprve zhodnotím první dvě „teoretizující“ části, poté se budu věnovat hodnocení praktických analýz.

Mé poznámky k prvním dvěma celkům jsou převážně kritické:

1) celá část věnovaná rozboru reklamy, jejích funkcí a typů je vzhledem k zaměření práce (lexikologická analýza) poněkud hypertrofovaná. Navíc v podstatě spočívá v opsání a poskládání statí různých autorů (ale převážně z jednoho zdroje), aniž by bylo zřejmé, z jakého důvodu se v diplomové práci ta která stať vyskytuje, jaký je její vztah k praktickým lexikálním analýzám stěžejní části práce. V té souvislosti poznamenávám, že postrádám podrobný úvod k práci, v němž by diplomantka argumentovala zvolenou strukturou práce, způsob zacházení s prameny a v němž by usouvztažnila základní teoreticko-metodologická východiska.

2) podobným problémem nedostatku koherence trpí i teoretické kapitoly věnované základním jazykovědným pojmům. Diplomantka se zde opět uchyluje k opisování větších celků, aniž by k pramenům zaujala kritický přístup a sama zvolila vlastní formulace problému (viz např. opsání stránky www.larousse.fr). Táhá se, ze kterého zdroje pochází dělení monémů na lexémy a morfémy (samo dělení nezpochybnují, pokud si to autor zdůvodní, může si nazývat jazykové skutečnosti, jak chce, jde mi o to, zda toto dělení pochází od nějakého referenčního zdroje, či od diplomantky samotné). Juxtapozice a míšení různých zdrojů (Guilbert, Radimský, Křečková) pak neumožňuje dostatečně rozpoznat, na jakých pozicích diplomantka stojí. Pozitivním prvkem kapitoly je sestavení klasifikace kompozit, kterou pak diplomantka uplatňuje na praktické analýzy.

Celkově hodnotím práci s prameny a teoretické uchopení problému na hranici přijatelnosti vzhledem k úrovni, jakou by měla mít magisterská diplomová práce.

Hodnocení praktických analýz

Tuto část hodnotím zvlášť, neboť se od předchozích dvou celků liší jak charakterem, tak i kvalitou.

Diplomantka sestavila rozsáhlý korpus kompozit, která excerpovala ze dvou synchronních korpusů (72 čísel časopisu *Elle* z let 1970 – 72 a 72 čísel časopisu *Elle* z let 2004-2005). Rozdíl 30 let je relevantní k tomu, abychom mohli dělat závěry týkající se dynamiky slovtvorných postupů. Nalezená kompozita diplomantka roztrídila do 4 typologických tříd,

v rámci každé třídy pak dále excerpta klasifikovala na základě jejich morfosyntaktických charakteristik. Zde poznamenáváme, že velkou pozornost věnovala tzv. kompozici „učené“, založené na konfixech. Získané poznatky procentuálně vyhodnotila, přičemž došla k závěru, že v současné době je proces konfixace více využíván pro tvorbu nových lexikálních jednotek jazyka tištěné reklamy, než tomu bylo v 70. letech.

Velmi pozitivně hodnotím rozsah a kvalitu korpusu, který diplomantka svými excerpceci sestavila. Rovněž třídění a následné vyhodnocení kompozit je celkem v pořádku. Přesto vznáším tyto připomínky a dotazy:

- 1) Jakým způsobem identifikuje diplomantka kompozita, mezi jejichž složkami je vztah koordinace? Kde se v tomto případě nachází „hlava“ kompozita?
- 2) Proč byly do práce o kompozitech zařazeny výpůjčky, které kompozity nejsou, a to ani ve svém zdrojovém jazyce (*peeling, brushing* atd.)?
- 3) Je správně vyhodnocený charakter kompozita *age-effect* (str. 48, dle diplomantky má kompozitum „*tête à gauche*“)?
- 4) Diplomantka pročetla stejný počet čísel *Elle* z obou synchronních řezů. Byl též i celkový počet slov v obou korpusech? Otázku kladu zejména ve vztahu s tvrzením na str. 63 „*la répartition des formations anormales est équilibrée pour les deux époques déterminées*“, které je formulováno na základě tab. 10, kde figurují absolutní čísla počtu lexémů.

Práce je psána francouzsky. Mimo pasáže hluboce inspirované referenční literaturou (či doslovně opsané jako např. 28-30), je úroveň jazyka nepříliš přesvědčivá. Vyskytují se chyby pravopisné (absence shody u adjektiv či nesprávné shody u sloves), ale i závažnější chyby morfosyntaktické (např. časté užívání výrazu *chacun* ve funkci determinantu, chybný slovosled, chybně konstruované věty vztažné apod.).

Přes nesporné kvality praktické části a poctivou excerpční práci navrhuji diplomovou práci Eriky Neubauerové ohodnotit známkou **dobře**. K tomuto hodnocení se přikláním zejména z důvodů neuspokojivé práce s prameny a z důvodů špatné úrovně jazykového vyjadřování.

V Českých Budějovicích dne 23. května 2009.

PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.

